

DOBROGEA JUNA

DOBROGEA A DOBROGENILOR

ABONAMENTE:
Pe an..... 40 Lei — Pe 6 luni..... 20 Lei
Anunțuri și reclame după invoișala

ORGAN NATIONAL-DOBROGEAN

Director: CONSTANTIN N. SARRY

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA:
BUCHARESTI — STR. PATRASCU-VODA, No. 4
Manuscrissele nu se înșopâră

PREFECȚII DOBROGENI

GRIGORE VASILIU

În azi înaintat prefect al județului său natal. În tot acest răstimp, în care și-a luat și licența în drept, amicul nostru s'a întrecut pe sine însuși, căduând să fie, ori pe unde a trecut, îndrumătorul conșient care să merită dragoste și încredere a celor mici ca și a celor mari—ceea ce explică satisfacția unanimă cu care a fost primită numirea aceasta din partea conținților săi.

D. Vasiliu moștenește o situație nenorocită. Cu conursul parlamentarilor județului său, c'ri s'eu a-ătat a-i și buni prieteni, d-sa sa caute a aduce o căt mai grabnică și simțitoare îmbunătățire în condițiile de viață ale conținților săi, cari își pun astăzi toate nădejile într'insul. Cele mai bune gânduri ale noastre, ale tuturor, îl vor însoții pretutindeni.

Const. N. Sarry

Întra ales și alegători

O scrisoare a D-lui N. BONJUG, deputat de Tulcea

Lubiți concetăjeni!

Sistemul acelora, cari v'au cerut voturile, până la alegerile din toamna anului acesta, a fost să vă facă toate făgăduințele și, reușiti odată, să vă dea uitările, nesuccind marele Dv. concurs din clipă alegători.

A fost o sistemă nenorocită a trebilor, de care Dv. cu drept cuvânt, v'ati temut în alegerile aceste și care va determina să ne punem condiția, reușiti odată, să nu vă uită.

Următorul făgăduințelui, ce v'ami făcut în tot timpul propagandei, vă rog să-mi sollicitați serviciile de interes general, sau fie chiar și de interese particulare, ce credeți că-n sau în putință, să vă le face, pe la diferențe autoritățile de aci, din București.

Aș și ferici, să pot, pe lângă munca de interes ce trebuie făcută considerația de clasă, ce trebuie să o desfășoară, în calitate de deputat, să pot face pentru fiecare categorie de funcționari și municii și pentru fiecare sătan, preot, învățător, notar, perceptor, agent sanitar, negustor sau meseriaș, pentru fiecare cetățean în parte, un serviciu căt de mic, drept mulțumită pentru bunăvoie și încrederă ce mi-a arătat în alegeri, dându-mi votul d-lor, fiind convins că, pe lângă considerația strict cetățenească care i-a determinat de a mă alege, a fost la multă și nădejdea în prietenesc serviciu ce l-am făgăduit ori de căte ori a venit vorba despre așa ceva, în atât de atâtă imprejură și în timpul campaniei electorale.

Noul regim democratic pare că vrea să rupă însă definitiv cu treantul și numările făcute în persoanele reprezentanților săi din provinția de pește Dunăre, și dovedesc acesta. Ca și d. Sachetti, și d. Grigore Vasiliu, nou prefect de Tulcea, e un fia al județului său.

In această alegere fericită nu salutăm numai izbânda unui principiu, ci și triumful meritului personal.

Noul sef al administrației tulcene a ajuns la această înalțătă treaptă numai după o muncă perseverentă și meritorie. Fost notar al comunei Greci, e trecut după patru ani ca sef de birou în prefectura județului, e numit apoi administrator de plasă, pentru ca să

N. BONJUG
Deputat de Tulcea

Cu prietenieșcă salutare

CENTURIONUL [înțîntindu-l]

(Mijcare de nerăbdare a lui Irod).

CENTURIONUL [urmănd]

Christos!...

Au cine să te?

D'a lui Irod mărire

O lume a prins de veste

Si lui acun se 'chină,

Popor după popor...

Irod [impacț și încând semnă să încheie Centurionul].

Cu lauda săfărgește,

Poruncă de omor

Am dat chiar adineauri;

Zadarnic nu-i să știe

Puterea vrean a ţină,

Măcar suțe de mii

Prunci de s'ar cînde...

O crude Bethleem,

Ales de Cel de sus,

Te blestem, căci în fine

Va naște azi Isus.

El regele Iudeei

Si scria că o să fie

Si steaua bisericii

Mi-adeverește mie.

(Steaua s'răstă pe cer, Irod se sperie și pună mîna la ochi).

Fondul de rezistență

AL

DOBROGEI JUNE*

Anul subscrise:	
Frații și Gh. Nistor, Călinești, Iasi	300.00
Marcu Sternberg	100.00
N. Rădulescu-Dobrog. preș. Soroca	500.00
Ob. A. Ghețan	100.00
Tulen Weissbuch	1.000.00
N. Georgescu-Tulcea	500.00
Căpitan Matei Vasiliu	300.00
Leon Donnemeld	300.00
P. Poladian	100.00
Suma din tabloul publică	40.220.00
Total Lei	43.422.10

CRONICA VESELĂ

Hirilisire de ziua numelui

Lei YASILE IDIOTU

Foarte multă lume crede
Cum că te-am uitat, Vasile,
Căci n' am pomenit de tine
De vre-o doar-trei ani de zile...
Să te uit? E peste poate!
Tu mi-ai fost o viață întreagă
Sfânt isvor de inspirație,
Muza mea nespus de dragă.
Prost, dar mi-ai părut simpatic:
Negrilobia ta șireată
M-a distrat întotdeauna.
Nam ură-o niciodată.
De te-am dat uitări totuși,
Este că, de-o vreme încoace,
Te-ai retras din vâlba lumii
Să smeri trădiți în pace.
Dennită, onoruri, slăjbe,
Te-ai convins și tu că-s fleacuri,
Când și-ai garnisit chimorul
Să te-asiguri și pe veacuri.
Dar cum lăcomia este
O părdălnică frivă,
Vizi, să nu te 'ndemne, dragă,
Ca să tez dină, vizuină.
Căci atunci, se 'ntelege,
Trec iar cu vederea totul,
fau din cul strunătă lăză
Sl... slăvesc pe Idiotul.

Saroglu

Reteveie

Figuri care dispăr

Sub titlu acesta, "Români" din Arad vorbind de fisionomia morală, fizică și intelectuală a prefeclor trecutelor regimuri, spune:

"Mândri până dincolo de limitele ridicolului, cu pretenție de aristocrație, acoperi înțelepciunea și munca nobilă de cugătoare și simțire prin disciplina orăbi de partid, iar sfârșirea intelectuală prin credința că Statul român avea nevoie absolută, pentru a se putea susține, de dângi și de organizație politică ce-l recunoștea ca membru săi".

Fără îndoială că acest articol e scris de vrem Mocan din Dobrogea.

Termen fatal

— Cand se va construi podul peste Borcă?

— În ziua în care va vorbi deputatul nostru Alișverșteanu.

Adevărată explicație

Multă lume să întrebă și se întrebă pentru ce deputat Nae Roșușteanu nu susține în Camera.

— Să îl preștezi și el pe lângă ceilalți, și unu.

— Tace din calcul, obiectează un bătrân. Dănuș a observat că colegul său Alișverșteanu, tăcând mereu ca pestă, a fost reales în Parlament și a făcut milioane.

Oceansabet

TURTUCAIA

Răspuns d-lui General Aslan

de General I. BASARABESCU.

Fapte neexacte.

D-l General afirmă „că a avut

„Intenția dela Incepăt—fără să arate nici o dată, din care să se vadă care este acel Incepăt—să contrăatace pe înamicul dela Turtucaia cu corpul Rns și Divizia 9-a, și că nu a ordonat mai curând această operație pentru că corpul Rus a întârziat debarcarea la Medjidiia”.

Intenținea unui comandant nu se poate cunoaște de subalternii săi, decât prin ordinile pe care comandantul le da la timp; ori D-l General Aslan nu a dat nici o instrucție sau directivă comandanților în sub ordine, prin care să le facă cunoscut vreo intenție a sa, vr'un plan de operație, sau vreo recomandare în vederea operațiilor viitoare.

Ceva mai mult, d-sa nu a dat nici un ordin de a ataca înamicul dela Turtucaia, până în ziua de 23 August.

Voi dovedi acum că D-sa avea posibilitatea să ordone atacul, încă de la 21 August.

In ziua de 21 August 1916, D-l General Aslan știa, în urma raportelor făcute de comandantul capului de pod Turtucaia, că această cetate suferise două atacuri, din care al doilea foarte serios, și că situația devinea foarte ingrijitoare.

Această stire determină pe D-l Comandant al armatei a 3-a să ceară ajutor Marelui Cartier General, care îl pune la dispoziție corpul 5 Armată, cantonat Imprejurul Bucureștiului.

Așa dar, cum corpul Rus după marturisirea D-lui General Aslan, nu era disponibil, pentru că întârziaște debarcarea sa la Medjidiia,

trupele de care ar fi putut dispune comandantul Armatei a 3-a pentru a forma o masă de manevră, cu care să atace pe înamic erau:

Corpul 5 Armată echivalent cu corpul Rus, și Divizia 9-a Silistra.

Pentru ce dar D-l General Aslan nu și pune în aplicare intenția sa de a contra-ataca înamicul de la Turtucaia, intențione care o avea dela Incepăt?

In loc de a da un ordin de contra-atac acestor trupe din ziua de 21 August, sau chiar 22 August, D-sa preferă să arunce batalioanele corpului 5 Armată, unul către unul în interiorul cetăței; și că culme, în memorii său, se plânge că nu a putut asvârli mai mult de 12 batalioane, din lipsă de mijloace de comunicație.

Este regretabil că un Comandant de Armată a pierdut din vedere principiul cel mai elementar de tactică, care prescrie ca: O cetate asediată, cum era Turtucaia, nu poate fi salvată decât prin o manevră exteroară. Această manevră să răsucă și pune executată numai de Divizia 9-a.

In rigoare, manevra exteroară care se traducea de fapt printr'un atac asupra înamicului, putea fi executată numai de Divizia 9-a. Dovadă este, că tot această divizie singură a fost însărcinată a contra-ataca înamicul dela Turtucaia prim ord. 152 A, dar nu în ziua de 21, necă 22 ci abia în ziua de 23 August sau chiar 22 August, când situația dela Turtucaia devenise serioasă.

La rigoare, manevra exteroară care se traducea de fapt printr'un atac asupra înamicului, putea fi executată numai de Divizia 9-a. Această stire determină pe D-l Comandant al armatei a 3-a să ceară ajutor Marelui Cartier General, care îl pune la dispoziție corpul 5 Armată, cantonat Imprejurul Bucureștiului.

Așa dar, cum corpul Rus după marturisirea D-lui General Aslan, nu era disponibil, pentru că întârziaște debarcarea sa la Medjidiia,

lăsată realitatea faptelor!

EVOLUTIA

PROPRIETĂȚII MOBILIARE RURALE IN BULGARIA

de EUGENIU ZAMPIROLU

Directorul proprietăților Statului în Dobrogea care tinuse mai mult de patru secole, tratatul de pace din București din 28 Iulie 1913, venea să dea dreptate legilor pretențiunii ale României, de care nu se juște seama la terminarea războiului din 1877. Hotărâre regatului român fura împins de data aceasta mai departe, alipind patriei locurile, în care odiinăra poruncile în calitate de Voevod, Mircea cel Bătrân.

Aceasta creștere de teritoriu, în care după războiul româno-ruso-turc, se născuse sub condiții speciale, legi de prefațe și de organizare cu totul altele, decât în regatul român, ne impunând datoria de a cunoaște astăzi funcția lor, că și mai în deosebită evoluție proprietății, al cărui rol este covârșitor în dezvoltarea vieții popoarelor.

Preocupat de dorința de a da un asemenea studiu acestora, cari vor găsi interesant și de ocupă de acum înainte cu

Una din chestiunile ce urmează a se

pune în cele dinții zile de stare normală, în Dobrogea Nouă, a cărei po-

sitione — cu toate stările tendențioase și

svârșolicele vecinilor noștri — a fost trans-

ată definitiv în favoarea noastră, via fi-

țării românești, în favoarea noastă, nu

potrivită de a cunoaște astăzi funcția lor, că

și mai în deosebită evoluție proprietății, al cărui rol este covârșitor în dez-

voltarea vieții popoarelor

aceasta chestiune, mi-am propus sa intampinu, nu o opera completa—caci intregul ar fi fost prea gros, ar fi cerut studii amanunte si totu prea mult—si la mi multumesc cu alcatarea unei manuscrise, care privind astazi partea istorica a proprietatii bulgare, cat si prefacele incercante de aceasta proprietate in cursul vremii, sa explice temelile dreptului de proprietate si sa satistat dorințele elementare ale cercetatorului, care ar voia sa cunoasca partea de principiu in legatura legilor, ce au governat Noa Dobroge, atat inainte de 1877, cat si dupa acel eveniment, pana in 1913, cand dinsa a trebuit Regatului Roman.

Lasand altora mai putin oportunitati si mai competențe decat mine, sarcina de a nu da o opere a completa, am mulțumirea de a fi fost cel dințial, care sa nu contribuie, deși intr-o mica măsură, la cunoașterea —azi putine zice la «descifrarea»—unei chestiuni care in mod fatal de acum inainte, ne va preocupa zilnic.

Trebue sa recunosc fisa dela inceput, in scopul de a atrage bine vorbirea si gădăuria a ceterilor cari vor găsi hiperbolele inerente unei osemenea incercante, ca este o sarcina dificila, aceea de a intreprinde incercarea unui studiu, oricăr de restrains ar fi, asupra modului in care a evoluat in regatul vecin, proprietatea imobiliara in generale, si in special proprietatea imobiliara rurala, cu incepere dela eliberarea Bulgariei de sub domnia otomană, evenimentul la care cu o parte astazi de Iorga, a contribuit si poporului roman. Aceasta difficultate de cercetare, este datorita lipsei aproape cu de-așteptare, a oricărui literaturi juridice care ar putea lumina această importantă chestiune. Lipsa, la care vine să se adauge un alt inconvenient, acesta, că materialul legalitar nu este până acum coordonat, ci se găsește împreună la judecătoria numărul de colecții ale deschiderilor Sobraniei cu incepere dela 1850 si pînă în prezent. Dar în afară de acest material, pentru orice ar dor sa studiere această chestiune, îl este absolut necesar să cunoască toate regulamentele si circularurile tuturor Departamentelor referitoare la chestiunea proprietății, fiindca de foarte multeori, în lipsa unor legi, cari ar întări sau paate nu ar mai venit, raporturile de proprietate si su stabilită pe calitatea reprezentelor, circularilor si a decretelor proprii.

Careaza intr-o asemenea stare pe care azi poate-o numi haotică, este cu siguranță—nu posibilă să creză.

Este—nu posibilă să creză și trebuie să se ajute la intrepretul.

Si astăzi in special, de proprietatea imobiliara rurala legătură in Bulgaria nu se doctru in mod natural, urmări si reguli anumite, ci ele sînt sucedute după nevoile populării de origine omagiară, chiar dacă se sacrifică acestor nevoi, nu numai principiile de drept, dar de multe ori și acolo de echitate.

Si daca in ceeace priveste proprietatea in genere, legile bulgare se conduce intr-o largă măsură de principiile de drept indeobște admise, in ceeace priveste insă proprietatea rurală, Statul bulgăr a lăsat să precede la înălțarea legilor, un principiu exagerat de optimism in favoarea elementului rural național, astfel ca in arătoare să întărească si propriile interese române, rupte din legala posibilitate a unor locuitori de altă origine, să treacă la stăpânirea proprietății bulgare, prin efectul beneficiilor a unei cercare legi.

De aceea oricine va căuta să examineze, în răsuflare—unii disponibilitate de lege, fie răsuflare pentru care o anume stare într-oare de lucru nu a fost legalizată, sau a fost numai in parie, va trebui să alibi în vedere utilitatea ce se poate dobândi printreinsa de către populație bulgăra.

Nu mai intrăcesc fel de a înțelege lucrurile, se pot explica, analiza si interpreta o mare parte din legile si dispozitiile administrative ale autoritatilor statului bulgăr, care regulează chestiunea proprietăților rurale.

Statul democratic, cu tendințe in accentuare direcțione din ce in ce mai accentuate, insă cu un democratism astfel inca în stare rudimentară (daca expresia ar fi potrivita) in care firesca evoluție nu a avut timpul de destul să înălțe multe din scaderile acestor organizații sociale, fară o casă sociale bine distinse, ca o burghezie abăta secundă, Bulgaria, la inceputul consolidării sale ca stat liber, a lăsat regulamentele proprietății rurale pe baza de principii, pe un plan secundar, indreptându-si toata preconizașii si energie in două direcții: instruirea maselor si organizarea militara, preocupați priu cări sînt să se atingă in următoarea etapă eghemonia în Balcani.

FURTURI DE VITE

Într-o ocazie, în urma unor reclamări si denunțuri de procuror al tribunului Constanța a delegat pe seful secției de jandarmi Adamolisi cu descoacerirea autorilor furturilor de vite, pe care autori si complicită cu clivii locuitorilor din Aliman, Rasova si Pulbeci si chiar cu concurența uoror din demnitarii comunelor, le treceau prin vadul Dunăre dintră băile Rasova.

La Aliman s-a descooperit un furt de 12 cai, iar la Rasova s-a găsit 5 bol. furasi din partea de rîs a Dobrogei, pe care vitele autorilor nepărtindu-le trece într-o noapte în pădurile din cotașeale Rasova și de acolo în Ialomița, din cauza cărora din vitele său împotmolită la malul Dunărei, le-a lăsat la focuri domnice. In scop ca să continue operația a dona poște. Spre menționat hopitor însă, a dat peste aceste vite pescarul Bone, care a anunțat pe săteni si alegători sărind toți, ca adas vitele in comună.

Din cercetările incepute de d. gel al secției jandarmi Adamolisi, reiese că autorul principal este un nume Crețu, înfrăcat moartă, de făt din județ, Ialomița si un alt tovarăș si său dezertor, originar din Rasova. Acest Crețu, cu 3 zile înainte de comiterea furturilor, a fost la Rasova la cărejina lui Hîstache Deli Iorga, unde a chisit și de unde împreună cu un alt nume Balanță din localitate, a plecat cu căruța lui Tudor Sulici, la satul Poluci și Ursuia, unde s-au ospit noaptea. Crețu și rămas acolo, iar Balanță cînd a mai fost un cesa pînă la tîză, a plecat înapoi cu căruța lui. Cîrlos locuia însă, ca acest Balanță zice că nu-l cunoaște pe Crețu și nici nu l-a văzut vreodată, cînd el a petrecut cu Crețu la cărejina, a călătorit cu el și a rămas o noapte împreună, după cum căruța susține. Asemenea și balanță și rasova, care probabili înlesnește treceerea Dunărei, îngăduiesc ca ar fi avut vreo legătură. Cîrlos vorbește totu iama.

Este de mirat că nu s-a cerut societatea proprietății băilor să găsească la punctul de operare.

Toate curând, o crată de jigan, toți cu cărjă cu cal ca smei și căruțe încărcate cu diferite obiecte, după ce se au fost opriri de făfat postul de jandarmi Rasova și îl au lăsat acolo, pe motiv că ar fi fost ordin de urmărire lor, sîu sătul nevăzut. Se zice chiar că el ar fi fost necruști Dunărea de barcăbul Stelu.

Ajă ptim să vedem dacă măcar de rândul acestuia se va cerceta serios si se vor descoperi autori si compliciti, cari, credem, că sunt numerosi.

Coresp.

DOBROGEA*

București. — B-dul Dinicu Golescu No. 37

BIUROU

de

Informații, intervenții si consultări

JURIDICE, MILITARE, ADMINIS-

TRATIVE

SI IN SPECIAL

PROCURARE DE COPII LEGALIZATE DUPA

ACTE DE:

IPOTECI, VÂNZĂRI, CONTRACTE, etc.

distruse de incendiu in Dobrogea

si

FORMALITATI PENTRU PENSII CIVILE

SI MILITARE

sub conducerea avocaților

CONST. R. VENTURA SI D. POPESCU

BALDWIN

București. — B-dul Dinicu Golescu No. 37

Cei interesati si mai ales Dobrogenii, a-

deschindu-si BIUROULUI, vor obtine prompt

relații dobre, evitând deplasările si cheamă-

Taxa de informații si consultații Lei. 50

Taxa de procurare de copii de pe aceea Lei 150

Timbre cu contabil elantional

Taxele se plătesc antelat prin mandat.

Atât optiunea de a se desparti cu ocazia

vacanței Crizantemelor, parlamentarilor no-

strilor au vol să nu lase iluzie că sîn-

cupă si de nevoie populației, anun-

tându-ne constituirea «blockului dobrog-

ean», care a si de la Comeră un proiect de lege in vedere despartirile.

Ne vom ocupa la timp de acest pro-

iect, care—atribuindu-i securitatea din frânt

si mestrăză din Dobrogea rotunda sumă

de 10.000 lei — bagă in aceiasi cofa pe

multorori si proprietari cari au pagin-

bit resurse sume enorme, cu acela

care n'aveau de ce sa apeze, pe locu-

tori capabili a intrebuința cu folos pen-

tru si pentru fară sumă de aforă, cu

care vor bagă in banii la cărejina,

si nu vor bagă in banii la cărejina,